

Asia: VN/26268/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi vesihuoltolain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Huomiot pykälistä (luonnos laiksi vesihuoltolain muuttamisesta) ja säännöskohtaisista perusteluista (luku 7)

§ 4 a Viranomaisen valvontatehtävät

Siilinjärven kunta katsoo, että eri viranomaisten valvontatehtävät pitää määritellä lähtien kunkin viranomaisen toimialasta. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella ei ole varautumiseen liittyviä tehtäviä vesihuollossa nykyisen lainsäädännön puitteissa. Kunnan näkemyksen mukaan varautumiseen liittyvät tehtävät toisivat kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle huomattavasti lisää tehtäviä. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella ei ole muun valvonnan puitteissa tietoa mm. talousveden laatuun, käsittelyyn ja laitoksen toimintaan liittyen. Nämä tiedot ovat kunnan terveydensuojeluviranomaisella, joka valvoo talousveden laatua sekä vesilaitosten toimintaa ja riskien hallintaa. Kunnan terveydensuojeluviranomainen hyväksyy vesihuoltolaitosten riskienhallintasuunnitelmat terveydensuojelulain nojalla. Riskienhallinta on tärkeä osa vesihuoltolaitosten varautumista. Varautumisen valvontatehtävä tulisi olla ensisijaisesti kunnan terveydensuojeluviranomaisella.

Siilinjärven kunta katsoo, että ELY-keskusten valvontaroolia on lisätty lakiehdotuksessa huomattavasti. ELY-keskus mm. valvoisi vesihuoltolaitosten omaisuudenhallintaa. Usea vesihuoltolaitos on nykyisellään osakeyhtiömuotoinen, esimerkiksi Kuopion Vesi Oy. Nämä laitokset toimivat osakeyhtiölain mukaisesti ja niiden omistus on täysin kunnilla. Kunnat vastaavat näiden yhtiöiden omaisuudenhallinnasta omistajaohjauksen kautta.

Siilinjärven kunnan näkemyksen mukaan nykyisessä vesihuoltolaissa eri viranomaisille määritellyt valvontatehtävät (viranomaiset valvovat toimialansa mukaisesti) on parempi kuin esitetty valvontamalli. Esitetty malli korostaa liikaa ELY-keskuksen roolia.

§ 6 uusi 3 mom

Siilinjärven kunta katsoo, että uusi 3 momentti on tarpeeton. Lain perusteluissa on esimerkkinä muista toimenpiteistä verkoston laajentaminen ilman toiminta-aluetta, mikä olisi taloudellisesti raskas toimenpide, koska tällöin verkoston piiriin tulevilla ei ole velvollisuutta liittyä verkostoon. Kunnalla ei ole käsitystä mitä muuta muut toimenpiteet voisivat olla.

§ 15 a Vesihuoltolaitoksen varautuminen häiriötilanteisiin

Toisessa momentissa on säädetty vesihuoltolaitosten varautumissuunnitelmasta, mikä pitää sisällään mm. riskienhallintasuunnitelman. Riskienhallintasuunnitelmista on säädetty terveysuojelulain nojalla ja Siilinjärven kunta katsoo, että varautumiseen liittyvät asiat pitäisi säätää ensisijaisesti terveysuojelulain nojalla ja vesihuoltolaissa olisi lähinnä viittaus tähän säätelyyn.

§ 15 b Häiriötilanteista ilmoittaminen

Häiriötilanteista tulee ilmoittaa ensisijaisesti kunnan valvontaviranomaisille (talusveden häiriötilanne kunnan terveysuojeluviranomaiselle ja viemäriverkostoon liittyen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle) ja kuntien valvontaviranomaiset ilmoittavat häiriötilanteista edelleen ELY-keskukselle. ELY-keskus ei valvo talusveden laatua eikä laitosten toimintaa eikä ELY-keskuksilla ole riittävää osaamista mm. talusveden epidemiatilanteissa.

Vesihuollon häiriötilanteissa tulee eri valvontaviranomaisilla olla hyvin selkeät roolit ja lakiehdotus hämärtää ja mahdollisesti vaikeuttaa viranomaisten rooleja ja työnjakoa häiriötilanteissa.

Huomiot muista hallituksen esityksen kohdista

Lakiehdotus lisää Siilinjärven kunnan näkemyksen mukaan ELY-keskusten roolia vesihuollon järjestämisen valvontaan ja koko vesihuoltojärjestelmän toimintaan liittyen. Vesihuolto on pitkälti paikallistason toimintaa ja kunnan tulee olla siinä keskeisessä roolissa.

Muut huomiot

-

Nousiainen Matti
Siilinjärven kunta